

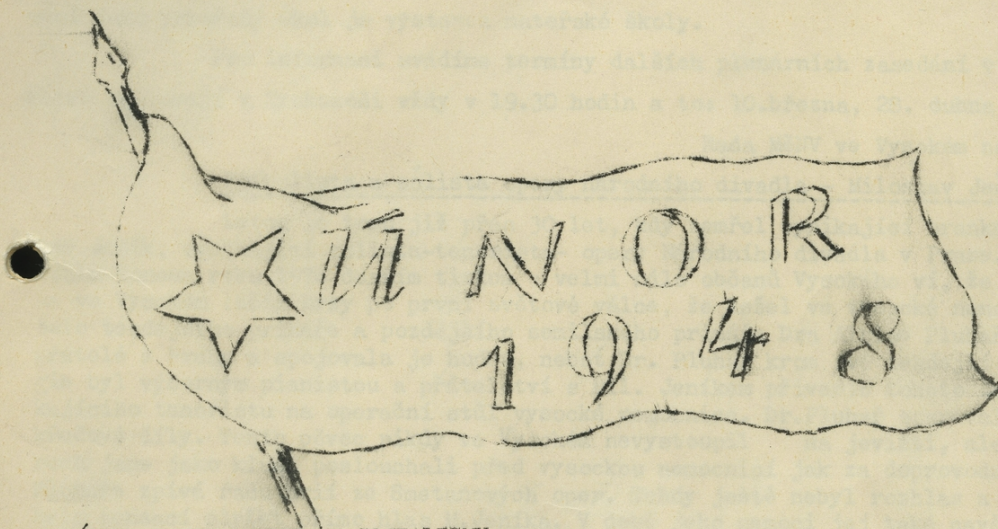

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - ročník IX. - č.2

Vysoké nad Jizerou 28.února 1975

ÚNOR 1948 - CESTA K SOCIALISMU

V tomto měsíci jsme opět vzpomínali na Únor 1948, kdy byly vytvořeny předpoklady k vybudování socialismu v naší vlasti.

Cestu k budování socialistického hospodářství nastoupila u nás dělnická třída po porážce fašismu již v r.1945, kdy byly položeny základy lidové demokratické republiky.

Přechod od kapitalistické hospodářské soustavy k hospodářské soustavě socialistické byl jasně vytýčen 5.dubna 1945 v Košickém vládním programu, pro jehož realizaci získala v r. 1948 Komunistická strana Československa naprostou většinu dělnické třídy a pracujícího lidu. Tím se vytvořily podmínky pro porážku reakce, která se pokusila v únoru t.r. o zvrat mocenských sil v Československé republice, která chtěla obnovit kapitalistickou Československou republiku. Avšak Komunistická strana společně se všemi pracujícími, se svými Lidovými milicemi učinila konec rozvratné činnosti nepřátel socialismu.

Únorovým vítězstvím byla definitivně nastolena moc dělnické třídy v naší zemi. Úno-rem 1948 začala tedy etapa výstavby socialismu pod vedením Komunistické strany Československa, která se stala vedoucí politickou silou v zemi, které dnes vděčí celý národ za vymoženosti socialistického zřízení.

Marie Ďoubalíková

Dr. Gustav Husák:

Ze zprávy přednesené na XIV. sjezdu KSČ - 25. 5. 1971.

..... Počítáme s každým, kdo se chce upřímně zúčastnit našeho společného usilí, a budeme vytvářet podmínky pro uplatnění iniciativy, znalosti a zkušenosti lidí.

Náš MěNV ve Vysokém nad Jizerou se snaží pracovat v duchu usnesení XIV. sjezdu KSČ a proto také počítá při plnění úkolů se všemi občany, kteří mají zájem o rozkvět našeho města. Nestačí však jen zájem, ale nutno také přiložit dobrovolně svou sílu.

Začátek všeho dění jsou plenární zasedání MěNV a už zde nemůžeme být spokojeni s účastí jako poslanců, tak občanů. Na posledním zasedání dne 3.2.75 bylo jen 7 občanů, což nesvědčí o správném postoji. Na tomto zasedání se právě projednával závazek MěNV k 30.výročí osvobození Sovětskou armádou a plán aktivity, který má nám pomoci ke splnění všech úkolů.

Rada MěNV je přesvědčena, že po tomto upozornění všichni občané, kteří mají naše město rádi, se v budoucnu zúčastní plenárních zasedání MěNV a činně se zapojí do budování. Jako prvořadý úkol je výstavba mateřské školy.

Pro informaci uvádíme termíny dalších plenárních zasedání v 1.pololetí 1975, které se konají v Krakonoši vždy v 19.30 hodin a to: 10.března, 28. dubna a 23. června.

Rada MěNV ve Vysokém nad Jizerou.

Fotbalista a sólista opery národního divadla - Miloslav Jeník a Vysoké/Jiz.

Letos je tomu již přes 30 let, kdy zemřel vynikající brankář SK Slavie Miloslav Jeník, vynikající sólista-tenorista opery Národního divadla v Praze. Tato zpráva pro-
šla koncem roku 1974 denním tiskem a velmi málo občanů Vysokého ví, že Miloslav Jeník se ve Vysokém léčil brzy po první světové válce, že ležel ve vysoké nemocnici u svého přítele tehdejšího primáře a pozdějšího semilského primáře Dra Aloise Pluhaře. Byli důvěrní přátelé z Prahy a spojovala je hudba, neboť Dr. Pluhař krom své tehdejší vynikající chirurgie byl výborným pianistou a přátelství s Mil. Jeníkem přivedlo tohoto smetanovského vynikajícího tenoristu na operační stůl vysoké nemocnice. Dr.Pluhař opeřoval tehdy Jeníkovi křečové žíly. Tento pěvec nikdy ve Vysokém nevystoupil na jevišti, ale v letních večerech jsme jako kluci poslouchali před vysokou nemocnicí jak za doprovodu klavíristy Dra. Pluhaře zpívá řadu arií ze Smetanových oper. Tehdy ještě nebyl rozhlas a pro nás kluky to bylo sensací slyšet přímo hlas M.Jeníka. V době jeho nemoci jej také navštívil mistr Eduard Kohout, člen činohry Národního divadla, který zde trávil svoji dovolenou a přinesl mu kytici od zahradníka Heváka.

A je skoro neuvěřitelné, jak se stal Jeník členem opery Národního divadla. Jako brankář bývalého ČAFC přestoupil roku 1904 do pražské Slavie, kde společně s Koškem, Baumrukem, Krumerem a ostatním zářil jako brankář S.K. Slavie. Roku 1909 z nenadání ohlásil trenéru Maddenovi, že se závodní kopané vzdává a plně se věnuje pouze zpěvu. Roku 1914 se stal sólistou opery Národního divadla, kde prvně 20.4. 1914 vystoupil v roli Jeníka v Prodané nevěstě. Až do roku 1942 vytvořil na této scéně stovky představení převážně z oper Smetany. Plných 28 let tento bývalý slavistický brankář zpíval sólové tenorové role. Až do své smrti byl čelným a aktivním funkcionářem SK.Slavie a v posledních letech svého života byl i předsedou staroslavistů.

Vzpomínáme Miloslava Jeníka, stejně jako vzpomínáme Vlasty Buriana, neboť oba byli brankáři slavných pražských klubů Slavie a Sparty. A vzpomínáme ho i proto, že jsme jako děti slyšeli první v životě zpívat arie ze Smetanových oper v době, kdy ještě rozhlas nám nemohl přiblížit smetanovskou hudbu. Je jistě málo vysokých rodáků, kteří o Jeníkovi, vysokém pacientovi slyšeli, neboť to byla pouze rodina soudního rady Karla Práška, která nám tehdy prozradila jít k nemocnici pod okna a poslouchat něco, co jsme ještě neslyšeli. Proto tato vzpomínka nezmizí nikdy z naší paměti, ale prozrazuje, že vlastně podle malíře Aloise Bílka " v sedmdesáti začneme mírně stárnout".

Josef Ďoubalík.

Vo strejcoj Florijánoj.

Jak se daj s petrolkou ušetřit taky kalhoty.

Eště než se začlo svítit elektrykou, co tak dopalovala dědečka Hotovičková, než si moh sám sprubnout tu kakraholtskou porychtovanost, svítilo se petrolkou. Petrolkový lampy byly různé, jak by řekl strejce Krupička. Nejnoblesnější byly bleskouky s knotem do kulata. Těma se svítilo nejhlavněji ve vejřeunejch lokálech. V panckejch domácnostech měli zas visací stahovačky s porcanálovejma širmama nebě nebo nemlich takový stojací. Po těch je tejd náramná shánka, lidi si je přetentočkovávají na elektriku. Hde je už dámo vyhodili, prohloupili a škodujou. V chalupách měli nejhlavněji vobyčejný visací v rohu sennice nad stolem s vobyčejným plechovým širmem anebo kór jen stojací lampičku s plechovým zelným listem po straně co vodrážel sjetlo. Daly se taky pověsit na zeď.

Strejc Floriján šel jeden večír k Holičkej s kalendářem. Von ho furt mōřil aby mu ho pučil, že by rád počet. Byl to ten velkej vimperskej co stál celou zlatku. Naverchu byl vypodomněnejnákej důstojnej pán v dlouhým kabatištěti s kulatou čepičkou na hlauje a s pelnovousem, něco na způsob pana Komenckýho, jak podává lidem do natáženejch ručičtat kalendáře.

V sínce byla tma jako v pytli, tak namák popaměti kliku u dveři do sennice, z kerý bylo slyšet hovor. Ve sennici taky tma, jen nahore v rohu sennice blikala malá petrolejka s knotem stáženým ani muž-li bejt jen do takovýho pototěrnýho serpečku jako dyž je měsíček na nou. A tak v celý sennici bylo jen vokolo toho lampištěte krapítek žlutý tmy. Strejc se votočil po hlase a poudá: "To si tu poudáš, Holičko, jen tak pro sebe, a hde ubec seš, nihde tě nevidim?" Vod kamen se vozvalo: "Ale né, sme tu dvě. Michálek přišel pobejt a sedime tady u kamen na lavici." A čerta-li sedíte v takovým tmyštěti, že by jeden moh fackovat. Máš tu sjetlo jako za dušičky, poudá strejc a pomalu šabroval ke stolu. "Inu, měl sem věči sjetlo," poudá Holička, ale tulle Michálek dyž přišel, prej šetři, škoda petrolky, stáhni sjetlo, na ten náš daremnej hovor uvidíme. Tak sem si řek, že to je venkoncem praua a dertek sem postáh sjetlo. A tak tu sedíme a poudáme. Strejc Floriján si přejel perstama nevholenou bradu až to zasýčalo a poudá: "Vy ste holt voba vyhlášení paškertové, jeden horši než druhej. Takový aby pohledal. Takle tu s váma sedět, to by se jennomu vodnechtělo. Chci ti jen vokázat jěno šikouný poudání abys to nepřehlíd, a tak povytáhnu sjetlo abysme na to vidali, a hned zas pujdu." O to strejc dopoudával už byl u stolu a udál věči sjetlo. Po celý sennici bylo hned kalejce vidět, ale v tu ránu taky bylo vod kamen slyšet lekavý vyjeknutí a hned za tím rozsatoněný hromování. To perni, to byl Michálku tenkej hlásek, a to rocení šlo vod Holičky, až s Florijánem terhlo, že to patří němu. Ale nepatřilo. "I ty prachzatrackaná duše! Jeden si libuje, že je dědek uznalej, prej šetři petrolku, stáhni sjetlo, a vonó mu zatím, hamouzoz paškertnýmu šlo vo to, aby nebylo vidět jak šetři vlastni kalhoty!"

Floriján zpervu nevědal co se vlasně přitrefilo, až tu merk na Michálka a vypersk smíchem Dědek sedal na lavici na lavici na holý panimandě, kalhoty stážený přes kolena, aby si je nevošoupal. Enu, prachdědek vopaternej. Hdo by na tolle přišel. A to byla taky jediná vejsaditost petrolkovýho svícení. Smerdalo to, ale dalo se to rychtovat jak hdo a hdy potřál. Zkuste to s eletrykou.

Dyž se Michálek sbíral domu, poudá Holičkej: "No, neverč, neverč! Vo nic nejde. Tys ušetřil petrolku a já zas kalhoty. Tak si to vyšlo na stejný a sme si kvit!"

Prokop Hásek.

Z l a t á s v a t b a

Manželé Josef a Buhmila Vrabčovi z Vrchlabí, stálí čtenáři Větrníku oslavili v létě 1974 svoji zlatou svatbu. Do další padesátky přejeme hodně zdraví a dobré pohody.

Redakce

N a r o z e n í n y

1. února oslavil p. František Laštovka 82 let,
5. února oslavila pí Marie Kučerová 83 let,
6. února oslavil p. Stanislav Hejral 75 let,
18. února oslavila pí Božena Jandová v Jesenném 85 let,
24. února oslavila pí Anna Lukšová 84 let.

Přejeme hodně zdraví!

P o d ě k o v á n í

Děkujeme všem, kteří se přišli dne 28. ledna 1975 ve Vysokém nad Jizerou rozloučit s naší drahou manželkou a maminkou Marií Jonovou. Děkujeme za krásná slova rozloučení, za květinové dary a za veškeré projevy soustrastí.

Rodina Jonova, Tríč.

Ú r r t í

20. ledna zemřela ve Staré Vsi Ludmila Večerníková ve věku 60 let,

1. února zemřel p. Josef Kučera / koralář / z Vysokého nad Jiz. ve věku 84 let,
7. února zemřela v Jičíně rodačka pí Vlasta Ceeová, roz. Spoustová ve věku 62 let,
9. února zemřel p. Josef Večerník ze Staré Vsi ve věku 66 let.

Čest jejich památce !

Dne 6. února 1975 zemřel v Praze ve věku 49 let, bývalý člen Sdružení vysockého studentstva

prof. MUDR. Lubor J í l e k /Oberpfalcer/

doktor lékařských věd, býv. proděkan fakulty, vedoucí katedry fyziologie a Fyziologického ústavu fakulty všeobecného lékařství University Karlovy v Praze, laureát státní ceny Klementa Gottwalda, předseda Fysiologické společnosti, člen řady institucí a vědeckých společností v ČSSR i zahraničí.

Československá lékařská věda, školství a zdravotnictví ztrácí v zesnulém významného odborníka v oboru fyziologie, vynikajícího vysokoškolského učitele a ušlechtilého člověka.

Vysočtí vrstevníci - bývalí studenti vzpomínají hluboce zarmoucení milého druha a přítele.

U p o z o r n ě n í !!!

Městský národní výbor ve Vysokém nad Jizerou se touto cestou obrací na všechny občany. Počítáme se mezi města zvýšeného turistického ruchu a to nás zavazuje, aby město bylo čisté a upravené. Stále se však nachází občané, kteří dělají skládku odpadků a popela kde se dá. Dokonce i v parku a po celém okolí města. To jistě nesvědčí o dobrém postoji ke jménu města a jeho dobré pověsti. Doufáme, že si to všichni uvědomí, neboť pro odpadky jsou popelnice a ústřední skládka ve Sklenářicích. Jistě všichni občané budou dbát, aby naše město mělo pověst co nej-lépsi a všem návštěvníkům aby se u nás líbilo.

Měst NV

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy nejsou-li vyžádány zpět, ukládají se do archivu zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25,-Kčs. Odpovědná redaktorka Marie Ďoubalíková. Větrník vychází jednou měsíčně. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 10. každého měsíce do Vlastivědného muzea ve Vysokém nad Jizerou. Cena Kčs 1,-.